

**DATABÁZE ZDROJŮ
ORGANIZACE A ARCHIVACE ZDROJŮ
PUBLIKAČNÍ ETIKA**

Proseminář k akademickým
dovednostem

OSNOVA HODINY

- **Opakování**
  - definice tématu (závěrečné práce X BP)
  - rešerše literatury
  - rešeršní dotaz
  - posuzování nalezené literatury (formální; obsahové)
- **Jak poznat nevyhovující zdroje? (cvičení)**
- **Rešerše literatury**
  - databáze zdrojů
  - organizace zdrojů
  - archivace zdrojů
- **Publikační etika**
  - co, jak a proč nazdrojovat

DOMÁCÍ ÚKOLY

- formát
- podpis
- odborný text
- oborově vymezené téma
- celý bibliografický údaj
- minimálně pracovat s BP/ DP

OPAKOVÁNÍ

TÉMA

- Jaké má být téma?
  - esej/ BP:
    - „Tabuizovaná tělesnost: teorie v antropologii“
    - „Medicínský diskurz a tělesná tabu: příklad analýzy lékařských učebnic 1950 – 2010“ /
    - „Tanec jako vtělená zkušenost: Etnografie studia na taneční konzervatoři“
    - „Rešerše na téma mateřství a studium na VŠ“
    - „Mateřství a společenskovední teorie“
    - „Různé přístupy ke studiu genderu“
    - „Jak se dělá gender v nemocnici: Interakce zdravotnického personálu na pediatrickém oddělení v Motole“

OPAKOVÁNÍ

REŠERŠE LITERATURY

- **Co je rešerše?**
- **Používat nápovědu**
- **Výběr vhodných nástrojů pro vyhledávání**
  - Vzdálený přístup (CAS): Portál elektronických zdrojů (PEZ)/ Portál elektronických knih (Karolinum)/ Anno Press
  - <https://knihovna.jjionice.cuni.cz/zdroje/e-zdroje>
  - UKAŽ – Google Scholar - CEEOL
- **Rešeršní požadavek – výběr klíčových slov**
  - Slovní druhy / jazyk
- **Filtrování**
  - druhy dokumentů
  - jazyk
  - časové rozmezí
  - dostupnost
- **Booleovské operátory**
  - AND / OR / NOT / „“
- **Proximitní operátory**
  - Near(N)/ Within(W)/ Sentence(S)/ Paragraph
- **Tvorba různých slovních tvarů**
  - ? / * / #

OPAKOVÁNÍ

POSOUZENÍ VHODNOSTI ZDROJE

- Obsahové (vhodnost obsahu)
- Formální (kritéria odborné literatury)
  - Predátorské časopisy
  - <http://www.vedazije.cz/projekt-antipredator-publikace-v-predatorskych-casopisech-a-nakladatelstvih>
  - <http://european-science.org/cz/mainpage/editorial-council/>
  - <http://www.biograf.org/>

ZDROJE

- primární
  - sekundární
  - data/ prameny
-
- rozdíly?
  - způsoby využití?

PUBLIKAČNÍ ETIKA – HLAVNÍ ZÁSADY

(ŠANDEROVÁ 2009: 85-86)

Odborný text musí:

- Podat úplné a konzistentní informace o všech využitých zdrojích.
- Jasně odlišit vlastní myšlenky, formulace, data a údaje od převzatých.
- Co nejpřesněji reprodukovat použité texty.

Proč?

- Aby si čtenář mohl zdroj dohledat (a dál s ním pracovat).
- Abychom plody práce druhých nevydávali za vlastní.
- Abychom druhým nepodsouvali něco, co nenapsali.

PROČ ODKAZOVAT?

(ŠPECIÁN, HEŘMANSKÝ 2016)

- **přiznání zdrojů** („dle ...“ / „vycházím z ...“)
- **ilustrování** („viz např. ...“)
- **nasměrování** čtenáře k detailům - metod; postupů; teorií („cílem bylo zist tzv. zhuštěného popisu [Geertz 1973]“)
- **porovnání** („srov. ...“)

CO VŠECHNO „NAZDROJOVAT“?

- Cvičení
  - Označte místa v textu, které postrádají citace a vysvětlete, jakou roli by v každém z nalezených případů měla citace hrát.
- použitá data, teorie...
- „obecné známe informace“ netřeba (Šanderová 2009: 87)
- data, získaná vlastními silami
- => ZDROJŮ RADĚJI VÍCE NEŽ-LI MÉNĚ!

Dle Lázára a Lūseové přináší sociální a politická transformace, jež následuje po kolapsu komunistického modernismu, nové formy bezmoci a sociálního strádání (Lūse / Lázár 2007). Nejistota a nestabilita, které jsou mantrami současného společenského (ne)pořádku (srov. Bauman 2008) jistě ale nejsou něčím exkluzivním pro obyvatele bývalého Československa. Naopak, tyto společenské trendy analyzují sociální a humanitní vědci v převážně západních zemích mohutně již od sedmdesátých let. Od Giddense (1991, 2003), Roseho (2007) nebo třeba Baumana (2006, 2008) se dozvídáme, že v dnešní době dochází jaksi k obecnému zrychlování, hyper-individualizaci, jež nás tlačí k převzetí odpovědnosti za všechny oblasti našeho života. Přitom se sebevědomí člověka i rozumění světu vyvíjí bez vztahu ke komunitě či společenským institucím, které ho formovaly dříve. Nejistota jedince tak pramení z pocitu nesrozumitelnosti skutečnosti ovlivňovaného např. ztrátou autority moderních věd, univerzálního poznání (Seidman 1994: 3) a kontinuity ve vztahu k minulosti (Giddens podle Seidman 1994: 46). Geertz identifikuje tři situace, kdy se jedinci cítí být ohroženi chaosem (Geertz 1973: 100). Jedná se o hranici jejich analytických schopností, hranici jejich odolnosti a morálního vhledu (tamtéž). Když pak kulturně přenášená přesvědčení a teorie (zakotvené v obecné znalosti, vědě, filosofii, mýtu) selhávají ve vysvětlování skutečnosti, hrozí totiž zborcení konkrétního pořádku věcí v chaos ‘bezvěcných jmen a bezejmenných věcí’ (Geertz 1973: 100). V tomto případě mohou „lokální kosmologie, mýty, rituály, stejně jako léčebné praktiky pomoci uspořádat chaos do srozumitelného celku, prostřednictvím objevování či reprezentování univerzálních zákonů, jimiž se vše řídí“ (Lūse / Lázár 2007: 2).

PLAGIÁTORSTVÍ: CO JE PŮVODNÍ MYŠLENKA?

(ŠANDEROVÁ 2009: 89)

- Naleznu na internetu zajímavou úvahu, zpracovávající vybrané téma.
  - A) Opíši jí v plném znění a předložím jako svou vlastní práci.
  - B) Dohledám si k jednotlivým argumentům podpůrné výzkumy, teorie, statistická data, teze ale zůstane stejná – předložím tuto rozšířenou verzi úvahy jako vlastní práci.
  - C) Inspiruji se tezí úvahy a zpracuji téma podobným způsobem.
- Vyplatí se opisovat?

ARCHIVACE ZDROJŮ

- Zotero / Citace Pro
- https://www.youtube.com/watch?v=BMSKfGCEquE&list=PLSDb-I_5jPaQQ6GFeX3yIY1NIknAr05v7

PŘÍŠTÍ HODINA

- **Téma**

- Publikační etika II.; Čtení odborného textu: citace a parafráze.

- **Úkol**

- Vytvořit parafrázi a citaci jednoho odstavce (pro všechny stejný).
- Stáhnout si Zotero/ začít používat Citace Pro a připravit si otázky na práci s tímto citačním softwaearem